

PRIMERJAVA PRVIH VISOKIH CIVILIZACIJ (ESEJ)

V eseju bom predstavila dve visoki civilizaciji, in sicer **egipčansko** in **rimljansko**. Ti dve sem izbrala ravno zato, ker mislim, da sta si zelo različni in najbolj prikazujeta, kako so ljudje včasih razmišljali in kakšna je bila njihova kultura, ter način življenja.

Kot je značilno za vse 1. visoke civilizacije sta se tudi Egipt in Rim razvili v porečjih pomembnih rek, Nila oziroma reke Tibere. Prav to je privedlo do nastanka obmorske trgovine, poljedelstva, in živinoreje, s to razliko, da je v Rimu uspevalo nekoliko bolje zaradi tako imenovanih sedmih gričev, na katerih je prav tako nastal. Nadmorska višina je vplivala na drugačne podnebne razmere in sestavo tal.

Prvotno prebivalstvo Rima so bili Etruščani, prvotni Egipčanski preb. pa Hiksi. Oboji veljajo za avtohtono prebivalstvo, ki so ju kasneje izgnali.

Za razliko od Rima, ki ga delimo na več državic, od katerih je najbolj znana Vatikan, saj je dom papeža in sedež rimskokatoliške cerkve Egipt delimo na 4 obdobja: Staro, Srednjo in Novo državo, ter Saidsko renesanso oz. preporod. Vsako obdobje ima svojega ustanovitelja/faraona, ki veljajo za ljudi, ki so najbolj pripomogli k razvoju in prepoznavnosti Egipta. To so: Menes, Mentohotep 2, Ahmoze, Neho 2, Ramzes in Tutankamon. Pod njimi so bili vezirji, svečeniki – nižji uradniki, kmetje, trgovci nazadnje pa sužnji.

Rim naj bi nastal z združitvijo plemenskih skupin v 8. st., vseeno pa dandanes mnogi verjamejo v mit o bratu Romulu in Remu izpred leta 753 pr.n.št. Romul naj bi tako postal 1. kralj, ki mu je sledilo še 6 monarhov. Egipčanska družba pa je bila razdeljena hierarhično, kar pomeni po nizkih slojih. Uvede se nova oblika vladavine – despot, kjer faraon o vsem odloča sam. Takšno obliko zasledimo okoli leta 509 pr.n.št. tudi pri Rimljanih, ko se je mesto Rim s svojimi vladarji in njihovimi zmagami v vojnah začel širiti proti Španiji in Makedoniji.

Najbolj znana vojna »državljanska vojna« se zgodi v 1. st.pr.n.št. na čelu z Julijem Cezarjem, ki s svojimi uspehi državo razširi vse do Sirije in Armenije in s tem velja za enega izmed najpomembnejših rimskih vladarjev. Kasneje ravno zaradi prevelikega števila osvojenega ozemlja nastane Rimski imperij, ko oblast prevzame Avgust. V obeh primerih so imele vodilni položaj aristokratske (plemiške) družine, saj jim je največ pomenila družina – Rimljani se razlikujejo le po tem, da so izredno spoštovali ženske in jim dovolili udeleževanja v javno življenje. Pod njimi se je nahajalo še ostalo ljudstvo in sužnji.

Rimljanska religija na začetku časti duhove, kasneje pa kakor Egipčani razvijajo vero v bogove. Bili so mnogobožci (častili so bogove nebes, zemlje in morja). Najvišji Rimski bog je sprva bil Timia, kasneje pa Jupiter s svojo ženo Junono. Njihovi svečeniki so znali iz leta ptičev ali živalskega drobovja napovedati prihodnost. Obe civilizaciji sta poznali žrtvovanje, ki so ga uveljavili zaradi strahu pred bogovi in, da bi si pridobili njihovo naklonjenost.

Največkrat so darovali predmete, na podeželju pa pridelke in sadeže. Verovali so v posmrtno življenje, le Egipčani so to pokazali izrazitejše, saj so trupla ljudi mumificirali, Rimljani pa so gradili le Nekropole in družinske grobnice.

To dokazuje tudi razvoj znanosti, ki je temeljila na dejstvih in vseeno ni veliko napredovala. Največkrat so se posvečali medicini, med pomembnejša odkritja pa spada izdelava zemljevida Rimskega imperija, ki ga je izdelal geograf Strabon in razvoj koledarja. Radi so se ukvarjali z umetnostjo; risali so prizore bojevanja na vaze, obdelovali srebro in slonovo kost, kopali železo, bakrovo rudo, poznali so svinec, najbolj prepoznavni pa so bili po uporabi zlata (pozlačevanje ipd.).

Da so bili tako spretni in so lahko v Egiptu gradili piramide, v Rimu pa ceste, vodovode, mostove itd. pa je prispevala šola. Poučevanje je potekalo tako, da so se mlajši učili pisati črke, starejši pa so prepisovali vrstice kake pesmi ali verske knjige. Imeli so tudi svoja pravila za lepo vedenje. Odnosi so bili zelo strogi in včasih se nam zdijo tudi nasilni, ker dandanes učitelj ne sme udariti učenca in obratno.

Med kulturne dosežke nedvomno pri obeh civilizacijah spada pisava. Egipčani so poznali slikovno pisavo, z drugo besedo hieroglif, kjer je vsaka sličica lahko povedala eno besedo ali pa celotno zgodbo, Rimljani pa so jo prevzeli od Grkov. Mesto Egipt in njegove prebivalce si bomo zapomnili po izdelovanju papirusa, ki so ga izdelovali iz trakov, ki so jih izrezali iz stebela in polivali z Nilovo vodo, Rimljane pa po dirkah z vozovi, tragedijah in komedijah v gledališču, ter gladiatorskih igrah.

Danes je Rim glavno mesto Italije s približno dva milijona prebivalcev, večina od njih je krščanske vere. Egipt se kot velika država v SV Afriki ni veliko spremenil, postal pa je pomembno turistično mesto z zelo raznolikim živalskim in rastlinskim svetom. Upam, da se državi ne bosta zgledovali ena po drugi, saj bi tako svet postal dolgočasen in enoličen. Lepo je, če lahko spoznavaš ali odkrivaš različne načine življenja različnih ljudi.

SLOVARCEK:

- Monarh: vladar, ki ima vso oblast v državi.
- Avtohtono prebivalstvo: živeli so le na določenem območju, niso se preseljevali.
- Mumificiranje: čiščenje trupla; odstranili so vse notranje organe
- Nekropola: mesto mrtvih, oz. pokopališče